TİP haberleri

SİYASİ DERGİ

Her ayın 1'inde ve 16'sında yayınlanır.

*

Türkiye İşçi Partisi Propaganda ve Basın Bürosu adına Sahibi ve Sorumlu Müdürü : Yahya KANBOLAT

Adres : Mithatpaşa Cad. 63/1 Yenişehir — ANKARA

*

Dizgi ve Baskı : SER Basımevi Yenişehir — ANKARA

●

24 sayı için yıllığı : 15.— TL.
Dış ülkeler için : 50.— TL.

Sayı :

26

16 OCAK 1969
Yıl: 2. Fiatı: 75 Krş. Cilt: 2

Baskı Tarihi : 2 Şubat 1969

Okurlara Çağrı

SAYIN OKUYUCULARIMIZ,

DERGİMİZİN bu sayısında, geçen haftalar içinde Mecliste Kıbrıs konusunda yapılan **«Genel Görüşme»** ye ağırlık verilmiştir. Türkiye İşçi Partisi Grubu adına Mehmet Ali Aybar'ın bu konuda yaptığı uzun konuşmaların geniş bir özetini ve Meclis Başkanlığına sunulan **«Karar Tasarısı»** nı iç sayfalarımızda bulacaksınız. Yine bu sayımızda Aybar'ın «İnsan Hakları Evrensel Bildirisi» nin 20. yıldönümü dolayısıyla Mecliste yaptığı konuşma yer almaktadır.

*

PROPAGANDA ve Basın Büromuz, «TİP HABERLERİ» ni daha ilgi çekici bir dergi haline sokmak için çalışmaktadır. Dergide yapmayı düşündüğünümüz yenilikler hakkında gelecek sayı sizlere bilgi verebileceğimizi sanıyoruz. Bu konuda, «TİP HABERLERİ» okuyucularının değerli düşünce ve tekliflerinden de yararlanmak isteriz. Okurlarımızın, dergimizin biçim, düzen ve içeriği hakkındaki düşüncelerini bekliyoruz.

*

BİRİNCİ Cildimizin kapakları hazırlanmaktadır. İlk 24 sayımızdan bir miktar ayrıca ciltlenmektedir. Gerek cilt kapağı, gerekse 1. Cildimizden takım halinde edinmek isteyen okurlarımızın Dergimize başvurmalarını dileriz.

*

DERGİMİZİN yayınını düzenli sürdürebilmesi, başta partili kardeşlerimizin olmak üzere, bütün toplumcu dostlarımızın ilgi ve desteğine bağlıdır. «TİP HABERLERİ» ni tanıtıp yeni aboneler sağlama yolunda, bütün okurlarımızı çaba göstermeğe çağırıyoruz. «TİP HABERLERİ» nin bugüne kadarki başarısı, ortak bir çabanın ürünü olmasından doğmuştur. Bu ortak çaba ve sosyalist dayanışmanın devamı, partimizin mütevazi yayın organını daha doyurucu bir dergi durumuna getirecektir.

Sevgi ve saygılarımızla.

TİP HABERLERİ

Genel Sekreter Ekinci'nin Sükan'a Cevabı :

«TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ'NİN DIŞINDA BİR DEMOKRASİ DÜŞÜNÜLEMEZ»

«SERMAYE DİKTASI PEŞİNDE KOŞANLARIN GÖZLERİNİN İÇİNE BAKA BAKA PARTİMİZ İKTİDARA GELECEKTİR»

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Tarık Ziya Ekinci, İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın, Türkiye İşçi Partisi'ne ilişkin konuşmalarına cevaben, 2 Şubat 1969 günü basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«Sayın İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın, dün Senatoda yaptığı konuşma ile Anayasa dışı sakat demokrasi anlayışını bir kere daha ortaya koyduğunu üzüntüyle görmekteyiz.

Bugünkü Anayasa düzeni var oldukça, sermaye partilerinin karşısında sosyalist bir parti olarak Türkiye İşçi Partisi daima varolacaktır. Buna tahammül gösteremiyenlerin Anayasayı hiçe sayan beyanları, demokratik düzenin geleceğine güvenle bakmak istiyenleri herhalde Anayasa bekçiliğinde daha uyanık olmaya sevkedecektir.

Bir siyasî partinin Anayasa içinde meşruluğunu tartışma konusu edebilmek için, Anayasamızın şu dört esas ilkesine saygılı olmak gerekir. Bunun dışındaki değerlendirmeler indî ve keyfî olmaya mahkûmdur. Anayasamız, siyasî partileri şu esaslar dahilinde faaliyet göstermeye mecbur tutmuştur :

1 — Partinin demokratik bir parti olması ve iktidara gelmek için izlediği yolun, keza demokratik bir yol olması,

2 — İktidara geldikten sonra çok partili, demokratik düzene, temel haklara saygılı olması,

3 — Ülkenin bağımsızlığına, toprak bütünlüğüne ve millet olarak birliğine bağlı bulunması,

4 — Cumhuriyete ve lâikliğe içtenlikle bağlı bulunması.

Türkiye İşçi Partisi, Anayasa düzenimizin bu temel ilkelerine yürekten bağlı ve bunları içtenlikle savunan sosyalist bir parti olduğunu, 8 yılık faaliyetiyle ispatlamıştır.

Sermayenin ve yabancılarla ortaklaşa yürütülen kapkaç düzeninin tenkidine tahammül etmiyen hâkim çevreler ve onların temsilcileri, Sayın Sükan'ın dün yaptığı konuşmadakine benzer tehditleri savurmayı, hattâ fiilî tecavüzlere girişmeyi alışkanlık haline getirmişlerdir.

Bütün bu çabalar boşunadır! Türkiye İşçi Partisi, tarihî gelişmenin temsilcisi, millî ve tarihî gerçeklerimizden doğan, içte ve dışta bağımsız, demokratik sosyalist bir parti olarak Türk demokrasisinin teminatıdır. Türkiye İşçi Partisinin varlığı dışında bir demokrasi düşünülemez.

Emekçi halkımızın umudu, Türkiye'nin kalkınma özlemlerinin temsilcisi, tam bağımsız, demokratik ileri Türkiye idealini gerçekleştirecek bir parti olarak Türkiye İşçi Partisi, her türlü tezvir ve tertibe karşı, kendisine düşen tarihî görevi yapmaya devam edecektir.

Sermaye diktası peşinde koşan demokrasiye ve Anayasa düzenine tahammülsüzlükleri sabit olmuş kişi ve çevrelerin gözlerinin içine baka baka Türkiye İşçi Partisi iktidara gelecek ve halkımızı mutluluğa kavuşturacak olan tam bağımsız, demokratik Türkiye sosyalizmini kuracaktır.»

Cilt Kapaklarımız Hazırlanıyor

1. cildimizin cilt kapaklarını ısmarlamış bulunuyoruz. Elde mevcut 100 adet, ayrıca ciltlenmiş olarak satışa çıkarılacaktır. 50 lira gönderen okuyucularımız, hem abonesini bir yıl için yenilemiş olacak, hem de «TİP Haberleri» nin I. cildine —her türlü posta masrafı tarafımıza ait olmak üzere— tam takım ve mükemmel ciltli olarak sahip olacaklardır. İsteyen okuyucularımız ise, Genel Merkeze müracaatla 12,5 lira mukabilinde cilt kapağına sahip olabilecek veya 15 liraya dergilerini ciltletebilecektir. Taşradaki abonelerimiz ise 30 lira gönderdikleri takdirde, hem bir yıl için abonesini yenilemiş olacak, hem de —her türlü posta masrafı tarafımıza ait olmak üzere— I. cildimizin cilt kapağına kavuşmuş olacaklardır.

Kıbrıs Konusunda

GENEL GÖRÜŞME

Kıbrıs konusunda millî bir politika saptanması için Millet Meclisinde 22 Ocak 1969 günü açılan genel görüşmede, Türkiye İşçi Partisi'nin tezini Genel Başkan Mehmet Ali Aybar savunmuştur. Aybar'ın konuşmasının basına verilen özetini aşağıda bulacaksınız:

«Sayın Başkan, sayın Milletvekilleri;

Kıbrıs dâvasının üzerinde, kıymetli zamanlarınızı almamak için durmayacağım. Burada muhtelif vesilelerle yapmış olduğumuz konuşmalara âtıfta bulunmakla, özellikle Kıbrıs Adasının İngiliz ve Amerikan emperyalizmi için arzettiği önem üzerindeki görüşlerimizi hatırlatmakla yetiniriz. Orta-Doğu buhranı üzerine Kıbrıs'ın önemi daha da artmıştır. Biraz sonra bu nokta üzerinde duracağız. Önce Enosis'e karşı bizim bakımımızdan ileri sürülmüş tezleri, bu tezlerin geçerlilik derecelerini ele almak istiyoruz.

Halen Kıbrıs Cumhuriyetine varlık vermiş olan Zürih, Londra anlaşmaları, garanti ve ittifak anlaşmalarıyla ekleri var. Kıbrıs Rum Hükümetinin, bu anlaşmaları tek taraflı olarak tanımamak istediği malûmunuzdur. Türk cemaatine siyasî haklar tanıyan Kıbrıs Rum Anayasası, Kıbrıs Rum Hükümeti tarafından işlemez hale getirilmiştir. Bu da malûmunuzdur.

Bu durum karşısında AP iktidarının ne gibi bir tez savunduğunu, nasıl bir tezle ortaya çıktığını bilmiyoruz. Hattâ, Sayın Dışişleri Bakanının bu kürsüden açık bir tezle ortaya çıkılmamasında faydalar mülâhaza ettiğini defalarca dinlemişizdir.

Muhalefet gruplarınca ileri sürülen tezler, esas olarak iki noktada toplanmaktadır: Taksim, federatif devlet. Huzurunuzda bu iki tezi karşılaştırıp geçerlilik derecelerini belirtmeye çalışacağım.

TAKSİMİN GÜÇLÜKLERİ :

İlk bakışta taksim tezi câzip görülebilir. Adada iki cemaat yaşadığına göre, Adayı ikiye bölmek ve bir kısmını Türkiye'ye öteki kısmını da Yunanistan'a bağlamak makul bir çözüm olarak düşünülebilir. Ne var ki, bu tezin tatbikatta başarı şanslarını ve en iyi ihtimalle verebileceği sonuçları iyi hesap etmek zorundayız.

Politik şartlar, bu tezin başarıya ulaştırılmasına engel olacak doğrultudadır. Dış politikada ileri sürülen görüşlerin gerçekleşme şansını hesap etmek zorundayız. Gerçekten Kıbrıs Cumhuriyeti, Birleşmiş Milletler üyesi bağımsız bir devlettir. Hukuken durumu böyle görünmektedir. Üstelik, bizim aksini bir türlü ispat edememiş, dünya genel oyuna gerçekleri anlatamamış olmamız yüzünden özellikle 3. dünya devletleri tarafından Kıbrıs Cumhuriyeti Anglo-Sakson emperyalizmine karşı savaşarak bağımsızlığa kavuşmuş ve hâlâ emperyalizme karşı bir politika izleyen bir devlet olarak görülmektedir. Birleşmiş Milletlerce meşru hükümet olarak tanınan Kıbrıs Rum Hükümetinin muvafakatı olmadan Kıbrıs devletinin varlığına son verecek olan taksime gidilmesi nazarî hukuk açısından mümkün olmadığından başka, yukarda arzettiğim dünya durumu bakımından da son derece zordur. Kaldı ki, uzun vâdede böyle bir çözümün Türkiye'-

⟶

«T. i. P. Gençliğin Yanındadır»

Türkiye İşçi Partisi Propaganda ve Basın Bürosu 21 Ocak 1969 günü AKŞAM Gazetesine aşağıdaki açıklama yazısını göndermiştir :

«AKŞAM GAZETESİ
ANKARA BÜROSUNA
A N K A R A

Gazetenizin 21 Ocak 1969 günlü sayısında yer alan «Aybar, gençlere avukat yerine nasihat verdi» başlıklı haberiniz, gerçeği yansıtmamaktadır. Şöyle ki:

Orta - Doğu Teknik Üniversitesi'ne mensup 5 öğrenci, Genel Başkanımızı ziyaretle, kendisinden, tutuklanan arkadaşlarının savunulmasını istemişlerdir. Genel Başkanımız, kendisine başvuran gençleri, Partimiz Hukuk Bürosu Sekreteri ve Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Avukat Rauf Çapan'a göndermiştir.

Türkiye İşçi Partisi, Anayasanın hayata geçirilmesi mücadelesini bilinçle sürdüren gençliğin içtenlikle yanındadır. Ve bu beraberliği bozma yolundaki maksatlı çabalar sonuç vermiyecektir.

Durumun bu şekilde gazetenizde açıklanmasına aracılığınızı saygı ile dileriz.

PROPAGANDA VE BASIN BÜROSU»

nin bağımsızlığı ve güvenliği açısından teminatlı bir çözüm olup olmayacağı hususu da tartışılmalıdır. Amerikan üslerinden arınmış tarafsız, bloklar dışı, tam bağımsız Türkiye için, Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlı kesiminde emperyalist emeller besliyen güçlü askerî üsler bulunması, Türkiye için de, Orta-Doğu halkları için de ciddî bir tehlike teşkil edecektir.

Şüphesiz taksim, özellikle kısa vâdede Kıbrıslı soydaşlarımız için geçerli bir teminattır. Ama bu noktada da bunun nasıl gerçekleştirilebileceği ve kabul ettirildiği takdirde bu tezin nasıl bir şekil alacağı hususu üzerinde durulmak lâzım gelir.

AMERİKA TAKSİMİ NASIL ANLIYOR?

Achesson plânları, Amerikalıların taksimi nasıl anladıklarını pek açık olarak ortaya koymuştur. Amerika'nın gözünde taksim, Adanın bir ucunda bize bahçe büyüklüğünde bir üs verilmesidir. Şüphesiz taksim tezini savunan arkadaşlarımız bunu böyle anlamıyorlar. Ama Achesson plânları bu tezin gerçekleşme alanında nasıl bir şekil alacağını, pek açık olarak göstermiştir.

Fakat başka bir pürüzlü nokta daha var. Taksimin kabul ettirilebileceği bir an için farzedilse de bunun, halkların göçü ve mübadelelerinin çıkaracağı sonsuz zorluklar karşısında nasıl olumlu bir sonuca ulaştırılabileceği bir mesele olarak karşımızdadır. Kıbrıs'ta yaşıyan soydaşlarımız, belirli bir bölgede toplu halde bulunmuyorlar. Türk köyleri dağınıktır; bazı köylerin halkı karmaşıktır. Son olaylar üzerine belirli bir bölgeye toplanabilmiş olan soydaşlarımız, topraklarını, evlerini terketmek zorunda kalmışlardır. Bu meselelere çözüm getirmek son derece çapraşık durumlar ortaya çıkaracaktır.

Bundan başka taksim konusunda Achesson plânlarından sonra, Ada nüfusunun ancak 1/5'ini teşkil eden Türk'lere, Adanın yarısının bırakılacağını düşünmek, aşırı bir iyimserlik olur.

ATATÜRK DIŞ POLİTİKASINA DÖNÜLMELİDİR

Burada bir hususu bir kere daha belirtmek zorundayız. Kıbrıs buhranı ve bunun yıllardır bir türlü, bizleri tatmin edecek bir çözüme ulaştırılamamış olması, genellikle tek taraflı bir politika izlenmesinin ve çözümün NATO içinde aranmasının bir sonucudur. Kıbrıs buhranı dolayısiyle tekrar ispatlanmıştır ki, tam bağımsız Atatürk dış politikasına dönülmesinden başka çıkar yol, salim yol yoktur.

Başka yönlerden örnekler vermek gerekmez. Sadece Kıbrıs konusunda Amerika'ya bağlı olmanın olumsuz, zararlı, millî menfaatlerimizle asla bağdaşmıyan somut delillerini defalarca görmüşüzdür. Sayın İnönü'ye Johnson'un mektubu ve 1967 Kasım'ındaki buhran esnasında Cyrius Vance aracılığı ile yapılan baskılar, hepimizin hatırındadır.

Türkiye'de 100 den fazla Amerikan askerî üssü varken, Amerikalılara imtiyazlar tanıyan 50 küsur ikili anlaşma yürürlükte iken ve Türkiye NATO'nun ikinci derecede bir üyesi durumundayken ve ekonomimiz milletlerarası kapitalizme sıkı sıkıya bağlıyken, dış politikamızın millî menfaatlerimizin emrettiği doğrultuda yürütülmesi mümkün değildir. A.P. muhalefette iken Kıbrıs konusunda aktif bir politika yürütülmemesinden, sonuç alınmamasından şikâyetçiydi. Zamanın iktidarına hırçın tenkitlerde bulunmaktaydı. Kendisi iktidara geldikten sonra Kıbrıs dâvasında izlediği politika, kişiliği olan aktif politika olarak nitelendirilemez sanırım. Sayın Demirel hükûmetine en geniş yetkiler bu Meclisce tanındığı halde, hazin durum meydandadır. Kıbrıs dâvası hakkında hükümetçe ne bize, ne de halkoyuna bilgi verilmemektedir. Cemaatler arasında yapılan görüşmelerin gerçekte ne safhada olduğunu bilmiyoruz. Yalnız Sayın Dışişleri Bakanının Bütçe Karma Komisyonunda yapmış olduğu konuşmadan, hükümetin «uniter», yani tek devlet tezini kabule meylettiği ve Türk cemaati için «anklav» adı verilen bazı haklarla donatılmış topluluklar şekli düşünüldüğü sonucunu çıkarmak mümkündür. Şayet durum böyle ise, Enosis'le bitecek gelişmenin sonuna geldiğimizi kabul etmek gerekir. Zira bu, Zürih, Londra ve Lefkoşe anlaşmalarıyla yaratılan statünün aleyhimize bozularak ve yeni bir şekilde ihya edilmesi olacaktır. Bu çözüm şekli, Türk cemaatinin azınlık haklarıyla yetinilerek, Rum devletinin buyruğu altına sokulmasına ve Kıbrıs'lı soydaşlarımızı zalim bir idarenin canavarca saldırılarıyla Adayı terketmeye zorlanmasına yol açacaktır. Sayın Dışişleri Bakanının bu kuşkuların yersizliğini ortaya koyan delilleri varsa, açıklamalarda bulunmasını rica ederiz.

EN GEÇERLİ TEZ

Bize göre bugünün dünya şartları içinde millî menfaatlerimize en uygun ve en geçerli tez, bazı milletlerarası irtifaklarla sınırlandırılmış federal devlet tezidir. Türkiye İşçi Partisi bu tezi 1964'den beri savunmaktadır; bu tez :

1 — Yürürlükte bulunan anlaşmalarca Türk ve Yunan devletlerine tanınmış, Adada askerî birlik bulundurma ve müdahale hakları —birazdan sunacağımız karar suretinde öngörülen yeni statünün güvenlik verecek şekilde işlemesine değin— mahfuz tutulmak kaydı ile Kıbrıs'ın yabancı askerî üs ve tesislerden tamamen arınmış;

2 — Milletlerarası garanti altında Türk ve Rum cemaatlerinin eşit hakları üzerine kurulmuş federatif, tarafsızlaştırılmış, silâhsızlandırılmış, bağımsız bir devlet statüsüne bağlanması; şeklinde ifade edilebilir.

Türkiye'nin böyle bir tezle ortaya çıkması, tekrar ediyoruz, bugünkü dünya şartlarında millî menfaatlerimize uygun düşen ve gerçekleştirilmesi mümkün olan bir yoldur; ve bizce tek yoldur.

Bazı açıklamalarda bulunmak istiyorum. **Bizim için hayatî önem taşıyan noktalar şunlardır: Enosis'in kesin olarak önlenmesi; millî güvenliğimize Kıbrıs'tan bir tehlike gelmemesi ve Kıbrıs'lı soydaşlarımızın can-mal emniyetinin, siyasî haklarının sağlanması; ve Kıbrıs'ın Orta-Doğu bölgesinde barışı tehdit eden bir hareket üssü olarak kullanılmaması.**

HUKUKÎ VE FİİLÎ GARANTİLER

Enosis'in önlenmesi, Kıbrıs'lı

soydaşlarımızın hak ve hürriyetlerinin teminata bağlanması.

Kıbrıs'ın emperyalist üslerden, temizlenmesi; ve yeni üslerin kurulmasının önlenmesi, milletlerarası hukukî ve fiilî garantilere bağlanabilir. Bugünkü şartlar buna elverişlidir. **Türkiye, bu garantilerin işlemesine katılacaktır.**

Bir noktaya önemle işaret etmek isterim: Kıbrıs ihtilâfı çözüme ulaştırılıp, yeni statü güvenlik verecek şekilde işler hale gelene kadar, garanti anlaşmaları gereğince Türkiye ve Yunanistan'a tanınmış olan haklar yürürlükte kalacak, askerî birliğimiz Kıbrıs'ta vazife görmeye devam edecektir.

Yukarıda şümulü belirtilmiş olan milletlerarası garantiler sistemini. Orta-Doğudaki son durum dolayısiyle iki büyük devlet, yani Amerika ile Sovyetler Birliği, Kıbrıs'ın bağımsız, tarafsız, üslerden ve askerden arınmış bir Ada olarak kalmasını, birbirlerini denetlemek suretiyle kolaylaştıracaklardır. Bu önemli bir faktördür. Amerika da, Sovyetler Birliği de, bugünkü Akdeniz'in gergin durumunda, kendi hesaplarına Kıbrısta üs kurmayı isteyebilirler. Ama Kıbrıs, yukarıda açıklanan milletlerarası garantiler sistemine bağlandıktan sonra bu iki devlet, bu garantilerin fiilen yürümesinde menfaat göreceklerdir. Adada ne Amerika'nın, ne Sovyetler Birliği'nin üssü olması, her iki devletin de menfaatleri iktizasında olacaktır.

İleri sürülebilecek bir itiraza şimdiden cevap vermeme müsaade buyurulsun. Denilebilir ki, Türk ve Rum cemaatlerinin dağınık şekilde yaşaması, federatif sistemin kurulmasına engeldir. Federatif devlet sisteminin uygulanması için hem halkların homogen olması, hem büyük eyaletlerde topluca yaşamaları gerektir.

MERKEZÎ POLİTİK OTORİTE

Bu itirazın federatif sistemin kabulünü önleyecek güçte olduğuna inanmıyorum. Federatif sistemin özelliği, ayrı etnik toplulukları veya ayrı bölgelerde yaşıyan halkları merkezî politik otoritenin kullanılmasında ortak etmektir. Temsilciler Meclisi yanında cemaatler, eyaletler veya milliyetler meclisinin de bulunması ve bu iki meclis arasındaki yetkilerin çok milletli topluluğun yanyana ve birbiri üzerinde tahakküm kurmadan yaşamasını sağlıyacak biçimde düzenlenmesi amacı sağlar. Burada ayrıntılarına girmek istemediğim: yetki sistemleriyle iki cemaatin barış içinde yaşamaları mümkündür. Cemaatlerin dağınık şekilde bulunmaları, merkezî yetki sisteminin iki ayrı cemaatin varlığı ve eşit hakları kabul edilerek düzenlenmesine hukuken engel teşkil etmemektedir. Kaldı ki federatif sistem, «anklavlar» a idarî muhtariyet verilmesine engel de değildir.

Bir noktayı daha iyice belirtmek isteriz: Sözlerime başlarken belirttiğim gibi, bir tezin geçerli olması için, bunun yalnız taraflardan birinin menfaatlerine en uygun görüş olması yetmez. Bu tezin barışçı yolardan gerçekleştirilmesi için, konu ile yakından, hattâ uzaktan ilgili tarafların da böyle bir tezin kabulünde menfaat mülâhaza etmeleri şarttır. Bu vesileyle Kıbrıs konusunda, herkesin, bütün dünya milletlerinin doğruluğuna inanacağı ve uygulanmasında menfaat umacağı, hiç değilse kendisine zararlı olmıyacağına inandığı bir millî tezimizin bulunmasında ve bunun gizli tutulmak değil, tam tersine her vasıtayla en geniş ölçüde duyurulup anlatılmasında büyük yararlar bulunduğunu, altını çizerek belirtirim..

«BU TEZ, DÜNYADA SEMPATİ İLE KARŞILANIR»

Gerçekten, yukarda açıklanan garantilerle donatılmış federal devlet sistemi, üçüncü dünya devletlerince sempatiyle karşılanacaktır. Özellikle Orta-Doğu halkları, Kıbrıs'ın emperyalist emellere vasıta edilemiyeceğini görmekten son derece memnun olacaklardır.

Batı dünyasının tarafsız, «angaje» olmayan devletleri, hattâ NATO'ya mensup devletlerin büyük çoğunluğu da böyle bir çözüme karşı çıkmıyacaklardır.

Bu tezin makul ve âdil bir çözüm getirmesi karşısında, Amerika ve İngiltere'nin de direnmekten kaçınacaklarını sanırız.

Nihayet Sovyetler Birliği ve Sosyalist bloka dahil devletler de federatif Kıbrıs tezine karşı çıkmıyacaklardır.

Ve en önemlisi, fiilî garantilere bağlanmış federatif Kıbrıs tezi, gerek Kıbrıs'lı soydaşlarımız bakımından, gerek millî güvenliğimiz ve menfaatlerimiz bakımından Türkiye için en yararlı çözüm şeklini ihtiva etmektedir.

Hükümet adına yapılacak açıklamaları dinledikten sonra tekrar konuşma fırsatı bulacağımız umuduyla konuşmama son vermeden, konu ile ilgii bir Karar Tasarısını Yüksek Başkanlığınıza sunuyorum.

Saygılarımla.»

FEYZİOĞLU'NA CEVAP

(Türkiye İşçi Partisi'nin Kıbrıs tezini, G.P. Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu'nun Meclis kürsüsünden tahrif e-

→

«Halk Oyuncuları» na Telgraf

«Halk Oyuncuları» İstanbul Bölümü Tiyatrosunun geçirdiği yangın felâketi üzerine, Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Dr. Tarık Ziya Ekinci, «Halk Oyuncuları» na aşağıdaki telgrafı göndermiştir:

«HALK OYUNCULARI MÜDÜRLÜĞÜNE;

İstanbul'daki tiyatronuzun uğradığı yangın felâketi, son derece üzücü olmuştur. Bu felâketin devrimci mücadele azminizi asla kıramıyacağına, aksine daha güçlü bir şekilde artıracağına olan inancımız tamdır.

Üzüntülerinize içtenlikle katıldığımızı belirtir, yeni girişimleriniz için başarılar dilerim.

Saygılarımla.
Türkiye İşçi Partisi
Genel Sekreteri
Dr. TARIK ZİYA EKİNCİ

derek eleştirmesi üzerine Genel Başkan Mehmet Ali Aybar ikinci gün yeniden söz alarak G.P. sözcüsünü cevaplandırmış ve özetle şunları söylemiştir):

«Sayın Milletvekilleri;

Dün bu kürsüden, Kıbrıs ihtilâfında Türkiye'nin millî menfaatlerine en uygun çözüm yolunun ne olabileceğini, ileri sürülen tezleri tahlil etmek suretiyle, açıklamaya çalıştık. Bu konuşmada, partizan düşüncenin üstüne çıkmaya da azamî gayret sarfettik. Neden böyle yaptık? Çünkü bizce Kıbrıs dâvası, partizan ufak hesapların çok üstünde ve ötesinde bir dâvadır ve mutlaka millî menfaatlerimize en uygun çözüm yolunun biran evvel bulunmasını iktiza ettiren bir dâvadır.

Değerli Milletvekilleri, dün burada tarafımızdan savunulan federatif sistemin ne gibi esaslara dayandığını birbir anlatmış bulunduktan sonra ve bu konuşmamızın üzerinden henüz 24 saat bile geçmemişken ve biz burada iken bir parti sayın sözcüsünün bu kürsüden bizim sözlerimizi, söylemediğimiz şekilde yorumlamak suretiyle red ve cerhetmesini, itiraf edeyim ki, bu tartışmada, Kıbrıs üzerine yapılan konuşmalarda beklemezdik. Sözlerin, söylenmediği gibi söylenmiş farzedilerek üzerine tenkid bina edilmesine çok alıştık ama, böyle bir millî dâvada bu yola tevessül edilmesini görmek, bizim için cidden acı olmuştur.

G.P.'NİN TAHRİFLERİ

Sayın Milletvekilleri, dün buradan Türkiye'nin millî menfaatlerine en uygun olduğunu ifade ettiğimiz ve samimiyetle inandığımız federatif tez, defaatle tekrar ettik ki' milletlerarası irtifaklara bağlı bir tezdir. Halbuki, biraz evvel buradan konuşan G.P.'nin sayın sözcüsü, burada bizim savunduğumuz tezin muhtelif unsurlarını bir tarafa bırakarak en kolay cerhedilebilecek şekilde ifade ettikten sonra burada uzun mantık silsileleriyle bazı neticeler istihsal etmeye çalıştı. Nasıl prezante etti, nasıl takdim etti bizim tezimizi; bizim tezimizi **askerden arınmış, bağımsız, federatif Kıbrıs** diye söyledi. Arkadaşlar, biz böyle mi söyledik? Bizim tezimiz bu mu idi? Askerden arınmış bağımsız, federatif Kıbrıs mı idi? Hayır... Bizim tezimiz, bir karar sureti olarak Yüce Divana da takdim ettiğimiz tez —okumak mecburiyetindeyim— iki noktada toplanıyordu : **(Aybar burada, metnini öteki sayfalarımızda verdiğidiğimiz Karar Tasarısını okumuş ve konuşmasına şöyle devam etmiştir):**

Değerli arkadaşlarım, iki mühim nokta var: Demek ki, evvelâ Lefkoşe Anlaşmaları yürürlükte kalacak. Lefkoşe anlaşmalarının, Türkiye'ye ve Yunanistan'a tanıdığı müdahale hakları, yeni yapılacak görüşmelerde savunulacak ve yeni yapılacak statüye mütedair anlaşmada yer alacak. Bu ne zamana kadar kalacak? Ta ki bize, Türkiye'ye güven versin ki, bu yeni kurduğumuz sistem, hem Türkiye'nin millî menfaatlerine uygundur, hem de Kıbrıs'lı vatandaşlarımızın mal, can emniyeti ve siyasî haklarını teminata bağlamıştır. Bu düzen gelene kadar, bizim orada askeri birliğimiz muhafaza edilecektir, tutulacaktır ve Türkiye Cumhuriyeti'nin müdahale hakkı da mahfuz kalacaktır.

TEZİMİZ AÇIKTIR

Arkadaşlar, beni dün bu kürsüden konuşurken dinlemiş olma lütfunu göstermiş sayın milletvekilleri defaatle altını çizerek—garanti verecek devletlerin arasında Türkiye nin de bulunacağını belirttiğimi pekalâ bilirler. Yoksa, biraz evvel bu kürsüden konuşan sözcü gibi, Türkiye'nin millî menfaatlerini Sovyetler Birliği ile Amerika'nın anlaşmasına bırakmak gibi bir yolda olduğumuzu ifade etmek, Türkiye İşçi Partisi'nin yıllardır ısrarla müdafaa ettiği **«Tam Bağımsızlık»** politikasına ve tekrar tekrar ifade ettiği **«ne Amerika—ne Rusya»** formülüne bigâne kalmak—ve esefle kaydedeceğim— kasten bigâne kalmak olur.

Arkadaşlar, ben burada Türkiye İşçi Partisi'nin tezini, doğru olduğu

⟶

KOCAELİ TOPLANTISINA MESAJ

Türkiye İşçi Partisi Kocaeli İl Örgütünde yapılan ilçelerarası ortak toplantıya, Genel Sekreter Tarık Ziya Ekinci, telgrafla aşağıdaki mesajı göndermiştir :

İlinizde, Partimiz örgütünün il ve ilçe yöneticileri ile yapılan ortak toplantının, emekçi halkımıza yararlı olacağına inanıyoruz.

Seçim sathı mailine girildiği şu günlerde, büyük seçimlerde halkımızın özlemlerine cevap verecek bir başarıya ulaşmak, bir numaralı meselemizdir. Kocaeli teşkilâtımızın bu toplantısında büyük seçimlere ilişkin çalışmaların somut olarak ele alınacağına ve en başarılı yolların bulunacağına inanmaktayız. Bugünkü bozuk kapkaç düzeninin değişmesini zorunlu kılan ve Kocaeli çapında emekçi halkımızın dertlerinin nelerden ibaret olduğunu tesbit ve bunlara demokratik sosyalizmimiz açısından çözüm getiren teklifler sunacağınıza inanmaktayız. Partimizin sosyalizmi bağımsız, demokratik sosyalizm yoludur. Halktan yana, demokratik, sosyalizme açık Anayasamızın Türkiye'de kapkaç kapitalist düzene son verilmesi için devrimci bir belge olduğu inancıyla, Anayasamız yolunda sosyalizmi gerçekleştirecek olan Partimizin savunduğu **«içte, dışta tam bağımsız demokratik Türkiye sosyalizmi»** nin mücahitleri olarak hepinize başarılar diler, sevgi ve saygılarımı sunarım.

Türkiye İşçi Partisi
Genel Sekreteri
Dr. TARIK ZİYA EKİNCİ

için müdafaa ediyorum. Türkiye'nin millî menfaatlerine en çok hizmet edebilecek ve en kolayca gerçekleştirilebilecek bir tez olduğu için müdafaa ediyorum. Burada ortaya konan fikirler sadakatle ele alınmalı ve onlar tartışılmalıdır. Yoksa, bu kürsü bir atlama tahtası haline getirilerek, bu kürsünün dışında bazı çevrelere hitabetmek için kullanılmamalıdır.

Değerli milletvekilleri ;

Tekrar ifade ediyorum; Kıbrıs dâvası millî bir dâvamızdır. Bu dâvayı uzun süre çözüme ulaştırmadan bırakamayız. Hedefimiz nedir? Dün saydım. Bu hedefimiz 4 noktada toplanabilir:

1 — Enosis'e mâni olmak,

2 — Kıbrıs'taki soydaşlarımızın mal, can ve politik haklarıyla tüm insanlık haklarını sağlam garantilere bağlamak,

3 — Türkiye'nin millî menfaatlerini ve güvenliğini teminat altına almak,

4 — Kıbrıs'ın Dünya barışını ve özellikle Orta-Doğu barışını tehdit etmesini önlemek... Hedefimiz bu..

Şimdi bu hedefe en kısa zamanda nasıl ulaşırız?

Bu kürsüden ifade ettiler: Strateji — Taktik.. Doğrudur. Taktik başka şey, strateji başka şeydir. Dün, üstüne basarak söyledim. Strateji de değişmez şey değildir, strateji de değişir. Değişen şartlara göre, millî menfaatlerimiz gözönünde bulundurularak ve bu millî menfaatlerimiz yine de geçerlilik açısından değerlendirilerek, elbette ki değişir, hiç şüphe yok. Ama, herşeyden evvel, bir an önce netice alma yolunu bulmalıyız.

Biz bugün, **«Taksim»** diye çıkarsak, **«Taksim»** tezini tahakkuk ettiremeyiz, bugünkü dünya şartlarında bize öyle geliyor. Bunu konuşmak lâzım. Tahakkuk ettirebilir miyiz, ettiremez miyiz? Neden ettiremeyiz? Dün arzettim: Bir kere, «Kıbrıs» diye Birleşmiş Milletlerin üyesi olan bağımsız bir devlet var. Bu devletin ortadan kalkması, milletlerarası bir şahıs olarak ortadan kalkmasının şartları var. Bu şartların başında, kendisinin muvafakat etmesi lâzımdır. Kendisi muvafakat etmedikçe, bugünkü dünya şartları ve nizamı içinde bir devletin barışçı yoldan ortadan kalkması mümkün değildir. Zor kullanmak suretiyle bir devleti ortadan kaldırmak da gitgide imkânsız hale gelmektedir. Millî kurtuluş mücadeleleri bunun belli başlı delilini teşkil ediyor. En güçlü devlet olan Amerika, Vietnam gibi bir devleti dize getiremedi, bunun anlamı var.

Şimdi demek ki, evvelâ «Taksim» tezinin tahakkukuna engel olan, hukukî ve siyasî bir neden var ortada: Kıbrıs devletini ortadan kaldırmak, yarısını Yunanistan'a, yarısını Türkiye'ye ilhak etmek için bugünkü Kıbrıs Devletini temsil eden Rum Kıbrıs Hükümetinin buna «Evet» demesi lâzım. «Evet» dedirtmedikçe olmaz .

İkincisi, dünyadaki efkâr böyle bir işin yapılmasına yanaşmalıdır. O yanaşmadıkça, yine olmaz. Büyük devletler yanaşmalıdır, onlar yanaşmadıkça yine olmaz.

Sonra ifade ettim: Taksim, politik bakımdan ve uzun vâdeli millî menfaatimiz bakımından Türkiye'nin yararına bir çözüm değildir. Türkiye NATO'dan çıktığı ve tarafsız bir politikaya döndüğü zaman, Kıbrıs'ın Yunanlılara terkedilmiş kesiminde herhangi bir yabancı güçlü devletin üslenmiş olması, Türkiye için tehlike teşkil eder; yalnız Türkiye için değil, aynı zamanda Orta-Doğu devletleri için de bir tehlike teşkil eder dedim. **«Efendim, Yunanistan ile esasen hududumuz var, binaenaleyh bu tez geçerli değildir. Eğer Türkiye tarafsız bir devlet haline gelir, Yunanistan başka bir ittifaka dahil olursa nasıl olsa Türkiye'yi tehdit edecek üsleri Trakyadaki hududumuzdan bize tevcih edebilir»** görüşü de geçerli bir görüş değildir. Çünkü Trakya'daki Yunanistan ile olan hududumuzla Kıbrıs'ın bize müteveccih ve bizim yumuşak karnımıza saplanabilecek istikametteki askerî üs vaziyeti, terazinin iki kefesine konduğu zaman denk düşmez.

TÜRKİYE, GARANTİ VEREN DEVLETLER ARASINDADIR

Değerli arkadaşlarım; Kıbrıs'taki yurttaşlarımızın, soydaşlarımızın, - dil sürçmesini af buyurunuz, onları yurttaşımız sayıyorum, dikkatinizi çekerim - emniyetini sağlamak için hiçbir garanti kalmıyor buyuruyorlar. Ve bu garanti yalnız Amerika ile Sovyetler Birliği'ne terk edilmiştir, deniliyor. **Dünkü konuşmamda israrla belirttim: Garanti veren devleter arasında, yani Kıbrıs'ın askersizleştirilmiş durumunu, cemaatlerin eşit haklar üzerine kurulmuş statüsünü, üslerden arınmış tarafsız durumunu garanti altında bulunduracak devletler meyanında bizzat Türkiye de bulunacaktır. Demek ki, uzun vâdede «Federasyon işler hale geldi» inancı bizde teessüs ettikten sonra da Türkiye gene her an şu söylediğim hususları teminat altında bulunduracak heyetin bir üyesi olacaktır ve yapılacak müzakerelere katılacaktır.** Bu müzakerelerde Türkiye'nin tek başına müdahale hakkı da elbette ki yeni statüye konulabilir, mani yok. Demek ki, böyle bir federatif sisteme, milletlerarası irtifaklara tâbi bir federatif sisteme bağlanma gibi bir sonuç alınırsa, bu Türkiye için hem çabuk alınacak bir sonuçtur, hem de büyük menfaatler sağlıyacaktır. Federatif sistemde bir teknik mesele var: Federasyon bu şekilde nasıl tahakkuk ettirilebilir? Dün aynı sözcü yaptığı konuşmada buna değindi. Efendim Kıbrıs'ta iki cemaat vardır ama, bu iki cemaat toprak üzerinde kesin bir hudutla ayrılmış olarak yaşamıyorlar. Dağınık köylerde yaşıyorlar, bazı köylerde de durum karmaşıktır, yani hem Rumlar, hem Türkler vardır. Bu takdirde federatif sistem uygulanmaz.

Sayın milletvekilleri; meseleyi bu şekilde vâzetmek, yani federasyon olması için mutlaka iki eyalet, iki devletin mevcudiyetini şart görmek, biçimsel bir çözüm getirmektir. Federatif sistemin özelliği merkezî bir otoritenin mevcudiyeti ve iki ayrı cemaat, millet, halk, ve sairenin o merkezî otoriteye iştirakini sağlamaktır. Özelliği bu.. Şimdi, Kıbrıs'taki durumla bu sağlanır mı, sağlanmaz mı? Hukuk tekniği bakımından sağlanabilir mi? Sağlanabilir. Şekli görüşülür. Nasıl sağlanır, görüşülür. Fakat müesseseseleri var; bu müesseseler Cemaat Meclisidir, Temsilciler Meclisidir.

⟶

Cemaat Meclisi ile Temsilciler Meclisi arasındaki yetkiler dengesi, yapılacak görüşmelerde Türkiye' nin menfaatına çevrilmeye çalışılır ve menfaatımıza en uygun şekil de bulunabilir. Nazari olarak imkânsızlık yoktur. Demek ki federatif sistem hukuk tekniği bakımından da pekalâ tatbik edilecek bir sistemdir. Atatürk politikasına dönüş de söz konusu edildi. Atatürk politikası bir «izm» ile bağdaştırılamaz filân denildi. Bendenizin bildiğine göre Atatürk politikasının «izm» ile bağdaşan bir ismi vardır, onun da ismi «Kemalizm»dir..

Sosyalizm değildir hiç şüphesiz, sosyalizm değildir ama, bir «izm»dir ve dış politikada Türkiye'nin kendi gücüne güvenmesi esasına dayanır ve keza Türkiye'nin büyük devletlerle ittifaka girmesinden hazer eder. Türkiye'nin çevresini dost bir devletler kuşağı ile çevirmeye dikkat eder. Atatürk dış politikasının ana hatları bunlardır. Bunun yanında kollektif güvenliğe de iltifat eder; fakat bu kollektif güvenlik denilen şey malûm. Cemiyeti Akvam'ın içinde tahakkuk ettirilen; yoksa büyük devletler ittifakı şeklinde tahakkuk ettirilen bir kollektif güvenlik sistemi değildir. Atatürk, bütün hayatı boyunca izlediği politikada, söylediğim bu hususlara azamî itina göstermiş, Türkiye'nin millî savunmasının kendi gücüne dayanması hususunda azamî dikkat göstermiş, kendi silâhlarımızı kendimiz yapmamız hususuna - mali ve iktisadî durumumuzun çok kifâyetsiz olmasına rağmen - azamî dikkat göstermiş bir devlet adamıdır. Binaenaleyh, biz Atatürk dış politikasına dönülmesini bu anlamda kullanıyoruz, dönülmesinden de yanayız, istiyoruz.

Değerli Milletvekilleri; bu kürsüden G.P.'nin sayın sözcüsünün, bizim federatif tezi çürüttükten sonra taksim tezinin geçerli olabileceğini de ispatlamasını beklerdik. Ama taksim tezi hakkında ileri sürülen ve hepimizi duygulandıran «Türk bayrağının Kıbrıs'ta dalgalanması» gibi tezlerin dışında bir tez savunduğuna maalesef tesadüf etmedik. Taksim tezine dünkü konuşmamızda biz işaret ettik. Şüphesiz bu mecliste taksim tezini savunan arkadaşlarımız, Achesson plânlarında söz konusu olan taksimi ele almıyorlar. Çünkü bu Türkiye'ye bahçe büyüklüğünde bir askerî üs verme anlamına geliyor dedik ve arkadaşlarımızın böyle bir taksim istemediklerini ifade ettik. Ama dedik ki, bu nasıl tahakkuk ettirilebilir? Adada bizim nüfusumuz kime kabul ettirilebilir? Adada Türklerin sahip oldukları topraklar da hesaba katılsa, yarı—yarıya bir taksim mümkün olabilir mi? Göç meselesinin doğurduğu binbir teknik problem nasıl halledilebilir? Değerli Milletvekilleri, bu ve buna benzer sorulara kesin cevap verilmedikçe, taksim tezi bizim için en uygun tezdir dersek alkışlarız. Duygusal plânda dayandığı mesnetlerden dolayı alkışlarız. Ama bu tezi geçer saymak.. İşte asıl o zaman dünya şartlarını hesaba katmamak olur.

DÜNYA ŞARTLARI DEĞİŞMİŞTİR.

Dünya şartları şüphesiz, Bandung Konferansından bu yana çok değişti. Onun müzakeresine, münakaşasına girmiyeceğiz.

Ama, dünyada bu gün millî kurtuluş savaşı yapan, yapmaya hazırlanan devletlerin gittikçe çoğaldığı bir gerçektir. Bunların bir ağırlık teşkil ettiği gerçektir. Şüphesiz bunlar, millî bağımsızlıklarına kavuştuktan sonra, bir kısmı tekrar em-

(Devamı Sayfa 16'da)

Kıbrıs İçin Sunulan Karar Tasarısı

Kıbrıs konusundaki genel görüşme sırasında Türkiye İşçi Partisi Grubu adına Meclis Başkanlığına sunulan Karar Tasarısı, Başkan Âtıf Şohoğlu tarafından olup - bittiye getirilerek oylanmamış ve genel görüşme, hiçbir sonuca bağlanmadan bitirilmiştir. T.İ.P. Meclis Grubunun oylanmadan hasıraltı edilen Karar Tasarısını, tarihî bir belge olarak sunuyoruz :

«Millet Meclisi Başkanlığına;

Aşağıdaki karar suretinin, Yüksek Meclisin oylarına sunulmasına delâletinizi rica ederiz.

Türkiye İşçi Partisi Meclis Grubu adına
Genel Başkan
MEHMET ALİ AYBAR

Kıbrıslı soydaşlarımızın hak ve hürriyetleri, güvenliği ve Kıbrıs vatandaşı olarak Kıbrıs Devletinin mukadderatı üzerinde söz ve karar sahibi olmalarıyla iligli bulunduğu kadar, Türkiye'nin savunması ve millî güvenliği ile de doğrudan doğruya ilgili bulunan, ayrıca Orta-Doğu halklarının güvenliği ve dünya barışının korunması bakımlarından da son derece önemli bir konu olan ve yıllardan beri bir çözüme ulaştırılamayıp kanlı çatışmalara yol açmış bulunan, Kıbrs ihtilâfının kesin çözüme kavuşturulması için :

1 — Yürürlükte bulunan anlaşmalarca Türk ve Yunan devletlerine tanınmış Adada askerî birlik bulundurma hakları, bu karar suretinde öngörülen yeni statünün güvenlik verecek şekilde işlemesine değin mahfuz tutulmak kaydı ile, Kıbrıs'ın yabancı askerî üs ve tesislerden tamamen arınmış;

2 — Milletlerarası garanti altında Türk ve Rum cemaatlerinin eşit hakları üzerine kurulmuş federatif, tarafsızlaştırılmış, silâhsızlandırılmış, bağımsız bir devlet statüsüne bağlanmasını;

Kıbrıs dâvasının çözümünde millî bir tez olarak kabul eden Millet Meclisi, bu milli tezin her türlü barışçı yollardan yararlanılmak suretiyle gerçekleştirilmesini temenni eder. 22.1.1969»

insan hakları evrensel bildirisi ve sosyalist demokrasi

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, «İnsan Hakları Evrensel Bildirisi» nin Birleşmiş Milletlerce kabulünün 20. yıldönümü dolayısiyle Millet Meclisinde bir konuşma yapmış ve Türkiye'de sosyalist demokrasi kuruluncaya dek sömürünün devam edeceğini söylemiştir. Aybar'ın bu önemli konuşmasını aşağıda veriyoruz:

«İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin Birleşmiş Milletlerce kabulünün 20. yıldönümünü kutluyoruz. Dünyanın dört yanında hükûmet sözcüleri, siyaset adamları, eşitlik ve hürriyet üzerine, insan sevgisi ve saygısı üzerine övgüler yağdırıyorlar; 20 yılını dolduran evrensel bildirinin önemini belirtiyorlar. Şüphesiz övgülerinde ve kıvanç gösterilerinde haklıdırlar; gerçekten İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, tarihin karanlık dönemlerinden beri sömürücülere, despotlara karşı sürdürülen hürriyet ve eşitlik savaşında çok önemli bir aşamadır.

Temel insan haklarını madde madde tespit eden böyle bir bildiri, dünya devletlerinin büyük çoğunluğunca resmen ilk defa kabul ve ilân edilmiştir. Bu bildiride yer alan hak ve hürriyetlerin, soyut kavramlar halinde bırakılmış ve müeyyideye bağlanmamış olmasına rağmen «İnsan Hak ve Hürriyetleri Evrensel Bildirisi» ileri bir adımdır. Bundan dolayı övgüler yerindedir.

İKİYÜZLÜ TUTUM

Ama ne var ki, insan hak ve hürriyetleri üzerine övgüler yağdıran siyaset adamlarının büyük çoğunluğu, hele hükümet sorumluluğunu taşıyanlar, insanları açlığa, işsizliğe, cehaletin karanlığına, sağlıksız ve nükleer bir savaşta her an yok olma tehlikesiyle karşı karşıya yaşamağa mahkûm ediyorlar; insanlar insafsızca sömürülüyorlar; hâlâ siyasî felsefe ve dinî inançlarından dolayı; konuştukları dil ve derilerinin renginden, mensup oldukları ırktan dolayı, insanlar eziliyorlar, horlanıyorlar, kütlece öldürülüyorlar.

Konuşmama başlarken, önce bu samimiyetsiz, bu iki yüzlü tutumun altını çizmek istiyorum.

İnsanların eşitliği ve hürriyeti; milletlerin bağımsızlığı üzerine parlak sözler söyliyen sorumlu devlet adamları, Amerika'da, Güney Afrika'da ırk ayrımı güdüyorlar; zenciler insandan sayılmıyor; «istisna» kanunları uygulanıyor. Amerika yıllardır Vietnam halkına karşı **genosit** suçları işliyor. Ayni **genosit** suçu, Kıbrıslı soydaşlarımıza karşı işleniyor. Sovyetler Birliği Çekoslovakya'yı işgal ediyor. Amerika Birleşik Devletleri, Lâtin Amerika'sını avucunda tutmak için, askeri darberler yaptırıp, kukla hükümetler kurduruyor. Ve bütün bu işler, insan haklarına, milletlerin bağımsızlığına saygı nutukları çekilerek yapılıyor.

YURDUMUZDAKİ DURUM

Yurdumuzda da durum farklı değildir. Tâ **Tanzimatı Hayriye** fermanından beri vatandaşların can ve mal emniyetinden; kişi dokunulmazlığından, inanç ve düşünce hürriyetlerinden, kanun önünde eşitlikten, kardeşlikten söz edilmektedir. Ama bütün bu hürriyetler, hele yurdun uzak illerinde, hele köylerinde büyük ölçüde kâğıt üzerinde kalmıştır. Vatandaş hiçbir vakit gerçekten kanun önünde eşit olmamıştır; eşit muamele görmemiştir. Ve hâlâ görememektedir. Anayasamızın 12. Maddesi : «Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz» der. Durum gerçekten böyle midir? Hükümet kapısında emekçi sınıfına mensup bir vatandaşımızla; bir işçi, bir köylü ile, servet sahibi, mevki sahibi bir vatandaşımız aynı muameleyi mi görür? Konuştukları dilden dolayı Doğulu vatandaşlarımıza baskı yok mudur? Alevî mezhebinden olan vatandaşlarımıza eşit muamele yapılmakta mıdır? Diyanet İşleri Teşkilâtında Alevî vatandaşlarımız temsil edilmekte midir? Siyasî ve felsefî inançlarından dolayı vatandaşlarımız farklı muameleye marûz değil midir? Azınlıklara mensup vatandaşlarımız kendilerini ikinci derece vatandaş hissetmezler mi?

PARTİZANLIK

Hayır! Bugünkü iktidarı suçlamıyorum yalnız. Gelmiş geçmiş bütün iktidarlar zamanında, bu hep böyle olmamış mıdır?

Çok parti rejimine geçildiğinden beri **«partizanlık»**, toplumumuzu kemiren büyük dertlerimizden biri olmuştur. İktidar partisine mensup olan vatandaşlarımız, himaye politikasının her türlü nimetinden faydalanırlar. Muhalefette bulunanlarsa zâbıtanın normal himayesinden bile yoksundurlar. A.P. iktidarlarında bu durumun daha da ağırlaştığı, öyle sanıyorum ki, insaf sahibi herkesce kabul edilir. A.P. teşkilâtlarınca ve Komünizmle Mücadele Derneklerince, Türkiye İşçi Partisine karşı birlikte tertiplenen saldırılar, sözlerimizin gerçeğe uygunluğunu ispatlıyan örneklerdir. Bu saldırılarda emniyet kuvvetlerinin önleyici zâbıta tedbirlerini gereği gibi almadıkları; saldırganları zararsız hale getirecek kesin müdahalelerde bulunmadıkları da bir gerçektir. Bu yıl Fatsa'da, Ödemiş'te cereyan eden olayları zikretmek isterim. Ödemiş olayları üstelik seçim zamanına rasladığı için, suç katmerli sayılmak gerekir. Daha gerilere gidersek Akhisar, Bursa, Gaziantep ve İstanbul'da Gültepe, Beyazsaray, Cağaloğlu olaylarını hükümetlerin, muhalefete saygısızlığına canlı örnekler olarak gösterebiliriz. Hemen belirtmeliyim ki, bu son saldırılar dizisi, 1965'den, yani A.P. iktidarından önce olmuştur.

A. P. iktidarının devrimci öğretmenlere ve öğrencilere karşı izlediği politika da «partizanlığın» ve Anayasa teminatı altında bulunan hak ve hürriyetlere saygısızlığın örnekleriyle doludur.

Keza Elmalı olayı, Konya, Zonguldak olayları, Gaziantep ve Belevi olayları, «İnsan Hak ve Hürriyetleri Evrensel Bildirisi» nin 20. yıldönümünde A.P. iktidarının insan haklarına bağlılığına şahitlik eden olaylar olmasa gerektir.

→

FİKİR SUÇLARI

Türkiye'de hâlâ fikir suçu vardır. İnsanlar, siyasî ve felsefî inançlarından dolayı hâlâ suçlanmakta ve hüküm giymektedirler. Faşist kanunlar hâlâ yürürlüktedir. «İnsan Hak ve Hürriyetleri Evrensel Bildirisi» nin 20. yıldönümünü kutladığımız şu sırada, Sosyalizmi savunan bir yazıdan dolayı Şadi Alkılıç'ın yeniden cezaevine sokulması, akla ve insafa sığar bir iş değildir. Türkiye, millî geliri fert başına en düşük memleketlerden biri olmasına karşın, en çok basın suçu işlenen memleketlerin de başında gelmektedir. Bu ters orantı, bir tesadüf eseri değildir.

İnsan haklarına saygılı olmak, anayasanın üstünlüğünü kabul etmeye bağlıdır. Zira, insan hakları için yürütülen mücadele, son tahlilde yöneticilerin icraatını sınırlamak amacını gütmektedir. Modern devlette yöneticinin karşısında vazgeçilmez, devredilmez hak ve hürriyetlerle donatılmış yönetilenler vardır. Yönetilenlerin nitelik ve nicelik bakımlarından boyuna genişliyen bu hak ve hürriyetleri, demokrasi kavramında da değişmelere yol açmıştır. Artık demokrasi rejiminde yönetici ile yönetilen arasındaki ayırım gittikçe silinmeye ve siyasî demokrasi, ekonomik ve sosyal bir öz kazanarak daha dolu bir nitelik kazanmaya başlamıştır.

Bundan dolayıdır ki, Devletin ödevleri, 19. yüzyıl devletininkilerle kıyaslanamıyacak biçimde artmıştır. Bugün temel hürriyetler artık iş isteme hakkı, asgarî ücret hakkı, okuma hakkı, sağlık hakkı, konut hakkı, ücretli tatil hakkı, gibi birtakım sosyal hakları da kapsamaktadır. Anayasamızın gerekçesinde, özellikle 2. Maddesinin gerekçesinde, modern devletin iktisaden zayıf olan kişileri; özellikle işleri bakımından başkalarına tâbi olan işçi ve müstahdemleri, her türlü dar gelirlileri ve yoksul kimseleri koruyacağı açıklanmıştır.

Beri yandan demokratik hak ve hürriyetlerle dünya barışı arasındaki sıkı bağları belirtmek de gerekir. Gerçekten dışarda saldırgan bir politikanın izlenmesi, içerde demokratik hakların kısılmasına yol açmaktadır. Milletlerarası ilişkilerde gerginlik, memleketimizde esasen sınırlı olan hürriyetlerin daha da sınırlanması sonucunu doğurmuştur.

SOSYALİST DEMOKRASİ

Haklar, hürriyetler kendiliğinden elde edilmiyor. Temel hak ve hürriyetler yolunda yüzyıllardır mücadele verilmektedir. Demokrasinin asıl teminatı, uyanık halk sınıflarının hak ve hürriyetlerine bizzat sahip çıkmalarıdır. Bundan dolayıdır ki, Anayasamızın Başlangıç kısmına, Anayasanın memleketin uyanık evlatlarının bekçiliğine emanet edildiği yazılmıştır.

Bugün, yalnız bizde değil, dünyanın her yanında, insan haklarının şu veya bu ölçüde çiğnendiğine şahit oluyorsak, bu, halk sınıflarının henüz hak ve hürriyetlerine sahip çıkarak, Devlet yönetimine ağırlıklarını koyamamış olmalarının bir sonucudur. İnsan haklarına gerçekten saygı, insanın kendi kaderini gerçekten ele aldığı, yani sömürüye ve tahakküme son verdiği gün sağlanacaktır. İnsan hak ve hürriyetleri, insanların tüm yabancılaşmalardan kurtuldukları gerçek sosyalist demokraside gerçekleşecektir.

... VE DE CEZAEVİNDEKİ FİKİR SUÇLULARINDAN GELEN TELGRAFLAR

Cezaevindeki sosyalistlere Türkiye İşçi Partisi Büyük Kongrelerince çekilen telgraflardan üçüne cevap gelmiştir. Cevabî telgrafları aşağıda sunuyoruz :

«SAYIN RAUF ÇAPAN

ANKARA

28.12.1968 ve 15.1.1969 tarihlerinde Bandırma Cezaevinde adıma ulaşan her iki telgrafınıza da muttali oldum.

Genel Kurulca büyük lütuf ile bir dayanışma örneği olarak gönderilen geçmiş olsun telgraflarınıza, şükranlarımı arzetmek isterim.

Yegân-yegân, beher Genel Kurul delegasyonu arkadaşlara iletilmesi mümkün olmadığı halde dahi, sizlerin şahsında olarak ve imkânlar nisbetinde bütün kardeşlerime şükran ve muhabbetlerimin iletilmesini; kudsî dâvamıza kesin bir bağlılık ve inanç hislerimle ve hassaten dilerim.

Eğer kabil olur da bu cevabî yazımın, Genel Yönetim Kurulu üyelerimize ve hele-hele tüm sosyalist dost ve vatandaşlara duyurulması imkânı temin edilebilir ise, şeklî de olsa bir vazife ifa etmiş olmanın huzuruna ererdim.

Bu vesile ile en içten duygu ve sevgilerimi sunarım.

Kemalettin Ural
16.1.1969
Cezaevi - Bandırma»

«Sayın Rauf Çapan
Türkiye İşçi Partisi
Merkez Yürütme Kurulu Üyesi
Ankara

Olağanüstü Büyük Kongre adına gönderdiğiniz «Geçmiş olsun» telgrafınıza sonsuz teşekkürlerimi sunar, emekçi halk kitlelerinin tek örgütü ve umut kaynağı olan Türkiye İşçi Partisi'ne toplumcu ve devrimci yolda üstün başarılar dilerim.

Mehmet Emin Bozarslan
16.1.1969
Cezaevi - Diyarbakır»

«Türkiye İşçi Partisi
Genel Başkanlığına
Ankara

T.İ.P. II. Olağanüstü Büyük Kongresi adına, Divan Başkanı Sayın Rauf Çapan'ın teselli telini aldım. Özgürlük için özgürlükerini heba edenlerin hatırlanışını, memnuniyet uyandırıcı bir gelişme olarak görmekte ve şükran duygularımın — delegeler dağıldığına göre — hiç

(Sonu 16 Sayfada)

Kongre Kararlarının Yorumu

Genel Sekreter Rıza Kuas, Kongre Kararları Hakkında Teşkilâta Açıklamada Bulundu

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Rıza Kuas, 19 Ocak 1969 tarihinde bütün İl ve İlçe Başkanlıklarına bir genelge yayımlayarak, parti-içi sorunlar hakkında çeşitli açıklamalarda bulunmuştur. Genelgeyi aynen veriyoruz:

«Sevgili kardeşlerimiz,

Hep bildiğiniz gibi Partimiz, 45 gün ara ile iki büyük kongreden geçmiştir. Yurdun dört yanından Ankara'ya gelen bilinçli ve fedakâr delege kardeşlerimiz, tabanı teşkil eden uyanık kardeşlerimizin isteklerine tercüman olarak, Partimizin emekçi halkımızla daha çok kaynaşmasına yol açacak olan kararlar almışlardır. Yöneticileri ve üyeleriyle Partimiz bu iki kongreden sonra çok daha güçlü hale gelmiştir. Hepimiz çalışmalarımızda kendimizi daha inançlı, daha şevkli ve daha yürekli hissetmekteyiz.

Önümüzde imtihan günleri var. Gerçekten AP iktidarı; Kuvayi Milliye ruhu ile yoğrulmuş, halktan, emekçilerden yana, sosyalizme açık Anayasamızın vatandaşlarımıza tanıdığı hakları büsbütün kısıtlamak için kanun tasarıları hazırlamıştır. Faşist komando ekiplerinin kurulmasına, eğitim görmelerine göz yumulmuştur. Saygon'da özel elçi olarak Vietnam halkının dize getirilmesi, ya da kütlece yok edilmesi için CIA hesabına plânlar hazırlamış ve uygulatmış olan Bay Kommer, Türkiye'ye Büyük Elçi tâyin edilmiş ve bu tâyin, A.P. iktidarınca kabul edilmiştir. İçişleri Bakanı, Valilere, Üniversite özerkliğini çiğneyen emirler göndermiştir. Ve Partimiz gittikçe şiddetini artıran bir «kışkırtma» kampanyasının yaylım ateşine alınmıştır.

Türkiye'mizin ve çilekeş halkımızın tarihinde bir dönüm noktası teşkil edebilecek olan büyük seçimlere, Partimiz işte böyle bir ortamda gidecektir. Sekiz yıllık mücadelesinde Partimiz, her türlü saldırıya, malî imkânsızlıklara göğüs germeyi ve sıfırdan başlıyarak bugünkü duruma gelmeyi başarmıştır. Zira, biz Türkiye İşçi Partili sosyalistler, şartlar ne kadar çetinleşirse, mücadele azmi katmerleşen ve gücü artan insanlarız. Gücümüz haklı dâvamıza ve halka olan sarsılmaz inancımızdan gelmektedir. Karşılıklı sevgi ve saygıyla tek bir vücut halinde hareket eden insanlar olarak üstesinden gelemiyeceğimiz zorluk ve aşamıyacağımız engel yoktur. Bundan dolayı önümüzdeki imtihan günlerini, serinkanla, sonucun başarılı olacağını bilerek beklemekteyiz. Şüphesiz başarıyı sağlamak için bütün gücümüzle çalışmak zorunda olduğumuzu da pek iyi bilmekteyiz.

1 — Ekim ayında yapılacak Milletvekili Genel Seçimlerinde başarılı sonuçlar almamız, teşkilâtımızı tamamlamamıza ve halkla daha sıkı ilişkiler kurmamıza bağlıdır.

İl ve ilçe yönetim kurulları, Parti görevlileri ve bütün üyelerimiz, henüz kurulmamış ilçe teşkilâtlarını derhal kurmak için azami gayret sarfetmelidirler. Her ilde tam teşkilâtlı olarak seçimlere girmenin sağlıyacağı büyük yararları burada hatırlatmayı gereksiz sayarız. İl ve İlçe Yöneticisi arkadaşlarımızın, eksik teşkilâtlarını en kısa zamanda tamamlamak için hiçbir fedakârlıktan kaçınmıyacaklarına inancımız tamdır. Teşkilâtın en kısa zamanda tamamlanması gereğini önem ve ısrarla dileriz.

Genel Sekreterlerimiz Rıza Kuas ve Tarık Ziya Ekinci, Genel Sekreter Yardımcıları İbrahim Çetkin ile Yahya Kanbolat arkadaşlarımız, teşkilâtlanma işlerini yürütmekle görevlendirilmişlerdir. Teşkilâtlanma çalışmaları, bu arkadaşlarımız tarafından gezici ekiplerle, mahallen yürütülmektedir.

Parti teşkilâtını geliştirme çabaları, bizlerin halkla ilişkilerimizin gelişmesini de sağlıyacaktır. Halkın içine girmemiz, halkın dilini konuşmamız, yani onun merak ettiği şeyleri, onun anlıyacağı şekilde dile getirmemiz gerekmektedir.

Partimizin halkla bağları gerçek olmalıdır; içli-dışlı olmalıdır. Halkın içine yadırganmadan girmeliyiz, konuşmalıyız, davranışlarımız halkımızı yadırgatmamalıdır. Halkın bilinçlenmesini hızlandırmanın temel şartı budur. Halkın güvenini kazanıp, onun hayatının bilmediğimiz yönlerini öğreneceğiz. Halka birşeyler öğretirken, biz de ondan çok şeyler öğreneceğiz. Eğitim karşılıklı olacaktır.

2 — Olağanüstü Büyük Kongremizce yapılan tüzük değişiklikleri arasında, Partimizden ihraç edilen üyelerin yeniden Partiye alınmaları hususunu düzenliyen hükümler de yer almaktadır. Bununla ilgili geçici fıkra niteliğinde olan tüzük maddesi değişikliği aynen şöyledir:

MADDE 46 — Geçici Fıkra:

«Tüzüğün 43. Maddesinin (b), (c), (e) fıkraları saklı kalmak kaydıyla, 28.12.1968 tarihinden önce disiplin kurullarınca haklarında ihraç kararı verilenlere bir yıl süre ile yukarıdaki hüküm uygulanmaz. Söz konusu üyeler daha önce bağlı oldukları ilçe yönetim kurullarına başvururlar. Bu başvurma üzerine kendileri yeni üye işlemine tâbi olurlar.»

Görüldüğü gibi, Büyük Kongrenin yaptığı bu tüzük değişikliği ile

Tüzüğümüzün 43. Maddesinin (b), (c) ve (e) fıkralarında belirtilen sebeplerden dolayı uzaklaştırılanlar hariç olmak üzere, daha önce ihraç edilen üyeler, eskiden bağlı oldukları ilçe yönetim kurullarına, yeniden doldurulacak üye kayıt beyannamesiyle başvurdukları takdirde, yeni üye gibi muamele görecekler ve yeniden kayıtları yapılacaktır.

Bu şekilde yeniden kaydolmak için başvuran kimseler, Tüzüğümüzün 5 ve 6. Maddelerinde öngörülen süre ve işlemlere tâbi olacaklardır.

Daha önce ihraç edilmişken, bu geçici fıkra hükmünden yararlanarak Partiye yeniden üye olmak için başvuranların, keza Partiye üye olmak için başvuran bütün adayların müracaatlarından itibaren, aday üyelik belgeleriyle, ayrıca İl Yönetim Kurullarınca üyeliklerinin kabulü veya reddi hakkında alınan kararların, müracaatların dan itibaren en geç üç ay içinde Genel Merkeze gönderilmesi gerekmektedir. İl Yönetim Kurullarının yukarıdaki sürelere uyulması için, İlçe Yönetim Kurullarına acele kesin talimat vermeleri ve bütün kayıt işlemlerini, yani hem ihraç edilmiş olanların, hem üyelik için ilk defa Partiye başvuranların kayıt işlemlerini yakından izleyip, üye kayıt fişlerini Genel Merkeze zamanında göndermeleri hususunu önemle ve ısrarla belirtiriz.

3 — Parti-içi eğitim, son derece önemlidir. Bütün üyelerimizin ve emekçi halkımızın, Tüzüğümüzün 3 ve 18. Maddeleri uyarınca program ışığında eğitilerek bilinçlendirilmesi başta gelen görevlerimizdendir. Programımız, bağımsızlık ve demokratik sosyalizm esaslarına göre hazırlanmıştır.

Tüzüğün 2. Maddesine, Partimizin bağımsız, demokratik sosyalist bir parti olduğu eklenmek suretiyle, Partimizin öteden beri izlediği sosyalist politikaya açıklık getirilmiştir. Biz sosyalizmi Anayasa çerçevesinde gerçekleştirme azminde olan, demokrasiye ve bağımsızlığa içtenlikle inanmış bir Partiyiz. Devlet olarak nasıl tam bağımsız bir politika izlenmesini ısrarla istiyorsak, sosyalist hareket içinde Partimizin bağımsızlığına da aynı kıskançlıkla sarılmışızdır. Anayasamızın demokratik ilke ve müesseselerine içtenlikle bağlıyız ve bu yolun, tarihî şartlarımız içinde en geçerli yol olduğuna inanmaktayız.

Bu esaslar içinde İl veya İlçe kademesi olarak yaptığınız eğitim çalışmaları ve düzenlediğiniz eğitim programları hakkında Genel Merkeze acele tafsilâtlı bilgi vermenizi önemle rica ederim.

Partimizin emekçi halkın hizmetinde yürüttüğü mücadelenin ulaştığı bugünkü aşamanın bilinci içinde, şevkle, heyecanla sosyalist dayanışma ve birliğin gereklerine uygun olarak bütün Partili kardeşlerimin başarıdan başarıya koşacaklarına olan inancımızı tekrar belirtir, sevgi ve saygılarımı sunarım.

Rıza Kuas
Genel Sekreter»

T.İ.P. HIZLA ÖRGÜTLENİYOR

Emekçi halkımızın biricik umut kaynağı olan Türkiye İşçi Partisi, bütün yurtta hızla örgütlenmeye devam etmektedir. Son 20 gün içinde 20 il örgütümüz bütün ilçeleriyle kurulmuştur. Yeni kurulan örgütlerimizi gelecek sayımızda okurlarımıza tanıtacağız. Genel Başkan Mehmet Ali AYBAR, T.İ.P.'in yurt ölçüsündeki başarılı çalışmaları hakkında basına aşağıdaki demeci vermiştir :

«Çayı görmeden paçayı sıvayan bazı partilerin en yetkili organlarında, Türkiye İşçi Partisi'nin 15 ilde tam teşkilâtı bulunmadığı, Meclis Grubu da dağılmak üzere olduğu için seçimlere giremiyeceği söylendi.

Bu sefer de reform ve sosyal adalet vaadiyle emekçi halkımızın oylarını almayı tasarlıyan bu çevreleri üzmek pahasına da olsa haber vereyim ki, Türkiye İşçi Partisi yurdun talihini değiştirecek olan önümüzdeki büyük seçimlere girecektir.

20 gün gibi kısa bir süre içinde Teşkilât Büromuza mensup 5 ekip yurdu taramış; 20 ilde, Merkez İlçe dahil 158 ilçede teşkilâtımızı tamamlıyarak gerekli resmî belgeleri almıştır.

Bazı kimselerin beklediği ayrılmalar da olmamıştır. Ve Meclis Grubumuz tek bir vücut halinde görev başında bulunmaktadır.

Halkımızla büyük seçimlere kadar iyice içli - dışlı olmak için hâlen 63 ildeki teşkilâtımızı da, tam teşkilâtlı hale getirmek azmindeyiz.

Önümüzdeki seçimler, Türkiye'mizin talihini değiştirecek önemdedir. Torbalı'nın iki köyünde ve daha nice nice köylerimizde toprak isteyen topraksız vatandaşlarımız, tütün piyasası sonunda gene eli böğründe ve borca batık kalan üreticilerimiz; devlet işletmelerinin lokavtla açlığa ve işsizliğe mahkûm ettiği işçilerimiz; personel reformu bekliyen fedekâr memurlarımız; tefeci elinden bir türlü kurtulamıyan küçük esnafımız ve karanlık yarınlara adanmış olmaktan kurtulmak azmindeki gençlerimiz, bugünkü kapkaç düzeninin cenderesinden kurtulacaklardır.

Binbir yamalı ve koca deliklerle dolu bir bohçayı andıran 1969 bütçesi, sömürü düzeninin iflâsını ilân eden bir belgedir.

Türkiye'mizi yarım yüzyıl önceki hasta adam haline getirenler, artık devleti yönetemezler.»

GENEL SEKRETER TARIK ZİYA EKİNCİ'NİN

Bingöl ve Karlıova Konuşması

İl ve ilçe örgütlerimizi denetlemek üzere Doğu illerinde bir geziye çıkmış olan Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Dr. Tarık Ziya Ekinci, 18 Ocak 1969 günü Bingöl İli ve Merkez İlçesinin kuruluşu dolayısiyle, Partili üyelere hitaben aşağıdaki konuşmayı yapmıştır :

«Bingöl'lü emekçi kardeşlerim, yurdumuzun en çok ızdırap çeken emekçi sınıfları arasındadır. Doğu, yurdumuzun mahrumiyet bölgesi olarak adlandırılan en geri bırakılmış bölgesidir. Bu duruma mutlaka son vermek gerektir.

İkinci 5 yıllık Plânın geri bırakılmış Doğu illerimiz hakkında teklif ettiği tedbirler, iki noktada toplanır. Bu tedbirlerden birincisi, geri kalmış bölgelere hizmet ve yatırımlara öncelik tanınması, ikincisi ise az gelişmiş bölgelere özel sektörün de yatırım yapmasını teşvik edecek bir politikanın izlenmesidir. Bu tedbirler; bugünkü kapkaç kapitalist toplumu içinde hiçbir geçerliliği olmayan, hayalî plânlar olmaktan öteye gidemez, nitekim gitmemiştir de. Zira devlet özel sektöre hizmeti ve onu desteklemeyi amaç bildiği sürece, yani sermayedarlardan yana bir parti iktidarda bulunduğu sürece, ne kamu sektörü, ne de kârı amaç bilen özel sektör, geri kalmış bölgelere yatırım yapmaz, yapamaz. Bu nedenle, Doğu bölgelerinde yaşıyan emekçi, fukara halkımız, iş bulma ümidiyle büyük şehirlere akın etmekte ve günlerce İş Bulma Kurumları kapısında beklemektedirler. Oysa Türkiye'nin kalkınması, halkımızın kardeşçe dayanışarak inanç ve şevkle bu kalkınmaya iştirak etmesi, adaletli ve bilime dayanan geçerli tedbirlerin alınmasına bağlıdır. Doğu bölgelerinin, bütünüyle geri kalmış memleketimiz içinde daha da geri kalmaya ve bırakılmaya devam edeceği muhakkaktır. Bunun tek çaresi, bugünkü özel sektörcü kapkaç düzeninin Anayasa doğrultusunda biran önce değiştirilmesi ile memleket kalkınmasını, bölgeler ve halkımız arasında ayırım gözetmeksizin bir bütün olarak ele alınmasıdır.

Doğulular, halkımızın her bakımdan; yani gerek iktisadî, gerekse politik ve sosyo-psikoloik bakımdan en çok sömürülüp horlanan kısmıdır. AP iktidarının, vaadlerinden hiçbirisini tutmadığını biliyoruz. Biz Türkiye İşçi Partili'ler, Türkiyeyi daha bağımlı ve daha geri kalmış bir hale getireceğini, AP.'nin iktidara geldiği 1965 yılında söyledik. Yargılarımızda aldanmadığımız, 3 yıllık AP iktidarının başarısızlığı ile ispatlanmıştır. AP iktidarının hazırladığı yeni bütçenin, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde en çok açık veren bir bütçe olması, yalnız AP iktidarının değil, Türkiye'de kapkaççı kapitalist sermayedarlar yönetiminin de iflâs ettiğini apaçık ortaya koyan yeni bir belgedir.

Bingöl'lü emekçi kardeşlerimin, bu kış aylarının amansızlığı ile ızdırapları da büsbütün tahammül edilmez dereceyi bulmuştur. Bu duruma son vermek elinizdedir.

Büyük seçimlerde oyunuzu kullanırken, önümüzdeki 4 yılı ipoteklediğimizi unutmıyalım. 2 yol var : Ya Amerikalılar ve yerli ortakları ile bu bozuk düzeni, bu haksız, bu insafsız düzeni devam ettirmek, ya da yeni bir yola yönelip çocuklarımızın ve memleketimizin yarınlarını kurtarmak. Bingöl'lü emekçi kardeşlerimin bütün emekçi sınıf ve tabakalar gibi 20 yıldan beri denedikleri çıkmaz birinci yolu bırakacaklarına ve kurtuluş yolunu seçeceklerine inanıyorum.»

KARLIOVA KONUŞMASI

Genel Sekreter Dr. Tarık Ziya Ekinci, 19 Ocak 1969 günü Bingöl'ün Karlıova ilçesinde de bir konuşma yapmış ve özetle şunları söylemiştir :

«Kış bütün şiddetiyle hüküm sürerken, Doğulu vatandaşlarımız, 1966 depreminden sonra hükümetçe yaptırılan ve fennî şartlardan yoksun, mahallin şartlarına uymayan kulübeleri terketmek zorunda kalmışlardır. Halen yığma taş ve kerpiçten kendileri inşa ettikleri barınaklarda, hayvanlarıyla bir arada yaşamaktadırlar. Her zaman olması muhtemel yeni depremlerin öldürücü darbelerine mâruz bırakılmış haldedirler.

Memleketin bu acı gerçekleri karşısında Sayın Başbakanın «Müreffeh ve kalkınan Türkiye» hakkındaki sözleri büsbütün samimiyetsiz yankılar yaratmaktadır. Memleket doğrultuları ile tam bir çelişi halindedir.

İstatistik rakamları iktidarlarca, kendi arzuları biçiminde değerlendirilebilir. Kaldı ki bu rakamların doğruluk derecesi de tartışma konusudur. Yalnız iktidarların yapamıyacağı bir iş vardır : Şişirilmiş rakamlarla halkın günlük hayatındaki ızdıraplarını, bir kalemde yokmuş gibi göstermek imkânına sahip değillerdir. Nitekim Sayın Başbakanın pembe gözlüklerle gördüğü memleket gerçekleri, kar ve buzla kaplı, ilk çağ şartları altında yaşıyan Doğu'lu vatandaşlarımızın ve özellikle bugün, burada Bingöl'ün Karlıova'sında gördüğüm manzara ile alay etmekten başka birşey değildir. Başbakanın bundan sonraki basın toplantısını, mahrumiyet bölgesi Doğu'nun veya sel felâketine uğramış Muğla veya Antalya'nın herhangi bir kasabasında yapmasını teklif ederim.

Emekçi halkımızın artık konforlu salonlarda yapılan basın toplantılarının çizdiği iyimser tablolara itibar ve iltifat etmesi beklenmemelidir. Halkın yaşantısındaki gerçeklere ters düşen sözler ve icraat, Türkiye politikasının geleneksel gidişatı olmaktan çıkmıştır. Halkın kandırılma teşebbüsleri, eskiden olduğu gibi çıkarcı çevrelere ve bunların menfaatleri doğrultusundaki partilere tatlı meyveler toplama fırsatı vermiyecektir. Önümüzdeki büyük seçimler, Türkiye'nin hayatında bir dönüm noktası olacaktır.»

Eğitim Anketi

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Dr. Tarık Ziya Ekinci, parti içi eğitim ve derinliğine örgütlenme konusunda il ve ilçe Başkanlıklarıyla Genel Yönetim Kurulu üyelerine 14 Ocak 1969 tarihinde iki ayrı genelge göndermiştir. Genel Merkezin yurt çapındaki eğitim ve örgütlenme programına esas teşkil edecek olan Genelgedeki anket sorularını aşağıda bulacaksınız :

GENELGE

(İl ve İlçe Başkanlıklarına)

Emekçi sınıf ve tabakaların bilinçlendirilmek üzere eğitilip uyarılmaları, Parti Tüzüğümüzün 3 ve 18. Maddelerinin öngördüğü çok önemli bir husustur. Ayrıca 3. Büyük Kongremizle, 2. Olağanüstü Kongremiz de haklı olarak bu noktaya eğilmiş ve eğitim işlerinin daha etkin bir hale getirilmesini karara bağlamıştır.

Bu amaçla yapılacak çalışmalara esas olmak ve Türkiye çapında bütün teşkilâtın eğitim ihtiyacını kapsıyacak, şumullü bir programın hazırlanması için aşağıdaki soruların en geç 15 gün içinde cevaplandırılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Dr. Tarık Ziya Ekinci
Genel Sekreter

ANKET SORULARI

I — EĞİTİM

1 — Partimizin temel ilkeleri ışığında, aynı zamanda bölgenizin özel şartlarına uygun bir parti içi eğitim nasıl olmalıdır? (Konferanslar, seminerler v.b.)

2 — Nasıl bir öğretim programı uygulanmalıdır? Öğretilecek konular nasıl olmalıdır?

3 — Örgütünüzde böyle bir programın uygulanabilmesi için gerekli şartlardan:

a) Öğretici bir kadro,

b) Öğretim yapılacak yer var mıdır?

4 — Örgütünüzde (İl/İlçe) kayıtlı üyelerden okuma - yazma bilmiyenlerin sayısı nedir? Bunlara okuma - yazma öğretimi yapabilir misiniz? Çevrenizde bu amaçla kurulmuş Halk Eğitim kursları var mıdır? Üyelerinizin bunlardan yararlanması için bir teşebbüste bulundunuz mu?

5 — Örgütünüzde (İl/İlçe), Tüzük ve Program açıklaması yapılmakta mıdır, bunu nasıl uygulamaktasınız?

II — ÖRGÜTLENME

1 — Eksik ilçelerinizin kurulmamış olmasının başlıca sebepleri nelerdir? (Bu soru illerce cevaplandırılacaktır).

2 — İlçenizde köy, mahalle ve işyeri görevlileri seçimi yapılmış mıdır? Seçim yapılmamışsa sebepleri nelerdir? Parti görevlilerinin çalışmalarından iyi bir sonuç elde edilmiş midir? Edilmemişse sebepleri nedir? Parti görevlilerinin çalışmalarından iyi bir sonuç alabilmek için neler yapılmalıdır?

III — HALKLA İLİŞKİLER

Seçim dönemi çalışmaları dışında halkla ilişki kurma yolunda neler yaptınız :

	Evet	Hayır
Kahve Toplantısı	....	....
Konferans	....	....
Geziler	....	....
Sanat hareketleri (sergi, tiyatro, film gösterme, müzikli top.)	....	....
Sosyal yardım işleri (doktor, avukat gönderme, pratik işlerde yardım..)	....	....
Gazete	....	....
Bildiri yayını	....	....

Bunların dışında uyguladığınız başka yöntemler var mıdır, nelerdir, bunlar sizce en verimli şekilde nasıl uygulanmalıdır? Halkla ilişki kurmakta karşılaşılan başlıca güçlükler nelerdir?

a) Genel olarak,

b) Bölgenizle ilgili olarak.

Bunları yenebilmek için ne gibi yollara başvurulmalıdır?

Yukarıda adı geçen ilişki kurma yöntemlerinden etkenlik derecesi bakımından en önemlileri hangileridir?

İKİNCİ ANKET

Genel Yönetim Kurulu üyelerine gönderilen anket soruları ise şunlardır :

SORULAR

1 — Partimizin yurt ölçüsünde yatay örgütlenmesinin tamamlanmış olduğu kanısında mısınız, değilseniz bu hükme varmanızın sebepleri nelerdir?

2 — Bu örgütlenmenin hızla ve gereği gibi gerçekleştirilmesi için neler yapılmalıdır?

3 — Derinliğine örgütlenmenin gerçekleştirilmesi için hangi yöntemler uygulanmalıdır?

4 — Eğitimle derinliğine örgütlenme arasında bağıntı görüyor musunuz, eğer böyleyse sizce bunlardan hangisine öncelik tanımalıdır, birlikte yürütülmesi kanısındaysanız bunun nasıl gerçekleştirileceğini, somut örnekler vererek açıklayınız.

5 — Türkiye'nin ayrı ekonomik, sosyal özellikteki bölgelerine genel bir eğitim ve derinliğine örgütlenme uygulanabileceğini kabul eder misiniz? Bu konuda uygulanacak plânın ana çizgileri neler olmalıdır?

6 — Ayrı ekonomik ve sosyal özellikteki bölgelerde ayrı eğitim ve derinliğine örgütlenme plânları uygulanmasını gerekli buluyor musunuz, bu plânlar nasıl hazırlanıp, en elverişli şekilde nasıl uygulanmalıdır?

7 — Okuma - yazma bilmiyenlerin ve Türkçe anlamakta zorluk çekenlerin çoğunlukta olduğu bölgelerde eğitim ve buna bağlı olarak derinliğine bir örgütlenmenin nasıl yapılacağını düşünüyorsunuz? Bu bölgelerde nasıl bir yöntem izlenmelidir?

8 — Partimiz emekçi sınıfların demokratik yoldan iktidara yürüyen biricik sosyalist siyasî örgütü olduğuna göre:

a) Seçimlerde yalnız sınıfsal ve sosyalist bilince ermiş seçmenlerin oylarını alacak şekilde bir seçim stratejisi mi uygulamalıdır, böyle bir stratejinin ana çizgileri nelerdir?

b) Partimizin yurt ölçüsündeki 7 yıllık çalışmaları sosyalist karakterini belli etmiş olduğuna göre, T.İ.P.'e oy verenlerin belirli bir ölçüde bilinçli olarak hareket ettiklerini kabul eder misiniz? Buna göre nasıl bir seçim stratejisi izlemenin uygun olacağını düşünüyorsunuz?

Memleketin Manzarası

Bir ülke düşünün, herkesin ağzında klişeleşmiş sözleri, ben dümenine bakarım. Gemisini kurtaran kaptan.

Bütün Atatürkçülerde, bütün Devrimcilerde sessizlik, vurdumduymazlık, kendilerini devrimci sayanlarda bile, Devrimci işçi sendikalarının ve öğrenci kuruluşlarının yaptığı Anti Emperyalist mücadeleyi kınayıp onların karşısına geçmek. Ellerinde her türlü imkân olan bilim adamları, aydınlar neden halka inip Demokratik ve lâik Anayasayı anlatmazlar. Oysa statükocular, haramzadeler halka çok kolay inmekte ve halkı bir alet gibi kullanmaktadırlar.

Örneğin 1961 seçimlerinde, Sabık içişleri Bakanı Dr. Namık Gedik'in Eşi Bayan Melâhat Gedik Bağrı yanık Türk anası ilân edilip halkın merhamet duyguları istismar edilerek oy toplanır. Oysaki Dindar Bacımız Şule Şenler'in savunduğu bu hanımların giyisileri Tuvalet eşyaları, Avrupadan Amerikadan gelir. Bağrıyanık gerçek Türk Anasının ayağı çatlak eli nasırlı yüzü kavruktur.

Son Konya olaylarına şaşmıyalım, bunlar beklenen normal olaylar. Sayın prof. Sungurbey Az gelişmiş ülkeleri az gelişmiş kafalar yönetemez diyor oysa yönetiyor ve daha çok yönetecek. Anayasasının sosyal ve lâiklik prensibi paspas gibi çiğnendikçe bu kahredici bozuk düzen devam edecektir.

1965 genel seçimlerinde A. P. Antalya teşkilatı Muratpaşa göçmen evlerinde bir kapalı solan toplantısı tertipler bu toplantıya kamyonlarla minibüslerle adam taşınır. Lâik Cumhuriyeti koruyacaklarına yemin etmiş Milletvekili ve Senatörler vardır.

A. P. den Milletvekili adayı halen C. K. M. P. milletvekili O. Yüksel Serdengeçti söz alır dini siyasete alet eder sonunda da İsmet Paşa için yazdığı bir şiir okur.

1968 Mahalli seçimlerde aynı kahvede TİP örgütü olarak kapalı salon toplantısı yaptık. Toplantı sonunda Tekstil Fabrikasından bir işçi beni masasına davet etti.. Arkadaş proğramınız ve çalışmanız prensipleriniz biz fakirler için iyi ama benim bir teklifim var. M. Aybara Ç. Altana yazalım. Tahir hoca Reisi Cumhur, İsmail Şanlı Başbakan olsun. O zaman kazanırsınız. Neye uğradığımı şaşırdım. Sonra öğrendim ki bu işçi Nurcu imiş beyni iyice yıkanmış.

Tahir hoca Konya Müftüsü, İsmail Şanlı Antalya M. Vaizi. İsmail Şanlı, Atatürkçü ve Devrimci kuruluşlara çatmak sureti ile konforlu bir hayat yaşıyor.

İstismarcı kompradorlar evine buz dolabı bile almışlar.

YAKUP SÖNMEZ - Antalya

«FAKİRLİK YÜZÜNDEN ÖLENLERİ KURTARIN»

T. C. İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANLIĞI MAKAMINA

ÖZETİ : Fakir çiftçi acizhane vatandaşlar hakkındadır.

Sayın Genel Başkanım, sizlere acizane olarak dertlerimizi anlatmak istiyoruz. Bizler Konya Yunak kazasının Odabaşı köyündeniz. 388 beyannameyi 54 No. lu Toprak Komisyonuna verdik. 388 fakiri topraklandıracak toprak, köyümüz hudutları içerisinde vardır. Fakat bu topraklar zenginlerin elindedir. 1957 senesinda bir komisyon köyümüze geldi. Zenginlerin işine gelmedi, bu komisyonu dövdüler. Tekrar bir komisyon daha geldi, bununla zenginler anlaştı 12 yayla sahibi birbirlerine şahit oldular, kendi isteklerine göre yaptılar ve 1937 tarihinden beri tahrir kayıdı olmayan bütün Hazine mallarını sürdüler. Para zoruyla yalancı şahitler dinleterek sahte tapular aldılar. Bunlar 500 - 1000, 1500'er dekar toprak işgal etmektedirler. Biz fakirler bir dekar dahi toprak kira bile yapamadık. Köyümüz Odabaşı hudutları çok geniş olup ölçüldüğü zaman 388 değil 6000 mükellefi idare edecek derecede kaçak toprak mevcuttur. Ölçülmesi için defalarca Bakanlıklara dilekçe verdiysek de ölçülmesi için kati bir emir verilmemiştir. Biz acizane fakirler, dertlerimizi kimlere anlatacağımızı bilemedik. Yunak ilçesine bir doğru iş yapar hâkim geldi, sahte tapuları bütün ipdala verdi. Yunak Belediye Reisi şoför Mustafa, tarlaları bizim elimizden çıkaracak diye hâkimi oğluna dövdürdü, hâkimi Yunak'tan attırdı. Oğlu da serbest gezmektedir. Bu Hazine hırsızları ne şekilde önleneceğini bilmiyoruz. Köyümüze gelen 54 No. lu Toprak Komisyonuna da yine aynı rolü oynamak için Haçtekin ismi taşıyan Hazine hırsızı, hazineler elimden gidecek diye bir minaza çıkarıp 10 kişinin yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Komisyon bir işlem yapmadan bırakıp gitmiştir.

Adres : Kebepçılar Arasında Helvacı Bekir Gürlek eliyle Şakir Ünal - Akşehir.

Yüksek adaletinize arz olunur. Bütün Bakanlıklara vermiş olduğumuz tarih ve numaraları yazıyoruz:

1 — İskân Özel Kalemi	**16.1.1967**
2 — Başvekâlet	**16.1.1967**
3 — Konya Defterdarlığı	**16.1.1967**
4 — Köyişleri Bakanlığı	**16.1.1967**
5 — İçişleri Bakanlığı	**16.1.1967**
6 — Akşehir'de Cumhurbaşkanına	**29.1.1967**
7 — Akşehir'de Başbakanın eline	**17.1.1967**
8 — Başvekil	**4.7.1967**
9 — Cumhurbaşkanına	**2.11.1967**
10 — Köyişleri Bakanlığına	**9.10.1967**
11 — 54 Nolu Toprak Komisyonu Başkanlığına	**9.10.1967**
12 — Başbakanlığa	**27.9.1967**
13 — Köy İşleri Bakanlığına	**14.11.1967**
14 — Konya Valiliğine	**14.11.1967**
	14.11.1967

Sayın Genel Başkanım bu tarih No. lu dilekçelerimizle arzularımız yazılıdır. Bu toprakları ibdalları Temyiz Mahkemesinde durmakda olanları biran evvel neticelendirilip bizim gibi fakirlerin gıdasız, aç, sefil, perişan, gıdasızlık, fakirlik yüzünden ölenleri kurtaracaksınız.

«Sosyalist Türkiye İçin El-Ele»

Mehmet Ali Aybar Dost,

Sosyalizm ve hürriyet için olan mücadelende başarılar diler, seni hürriyetçi ve güzel yüzlü sosyalizmin bütün ateşiyle selâmlarız.

Gördüğün pislikler, ihanetler, hırslar seni yıldırmasın sakın ... Tam demokratik, tam bağımsız, bütün ülkelere örnek Sosyalist Türkiye için elele, kolkola hep beraber......

Diş Tabibi
CELAL KULEN
İşçi
ZAFER ODABAŞI
Talebe
ALİ ÖZDAMAR
Talebe
ALİ SAYDAM
İşçi
SÜLEYMAN
İşçi
YILMAZ KALKAREN
Öğrenci
LEVENT ÇELİK
İşçi
YILMAZ DİNÇ
İşçi
SALİM PELÜT

... VE DE CEZAEVİNDEKİ FİKİR SUÇLULARINDAN GELEN TELGRAFLAR

(Başı 10. Sayfada)

olmazsa Yürütme ve Yönetim Kurullarına iletilmesini istirham ederim.

Yeni yönetici kadronun ülkemize ve sosyalizme uğurlu ve hayırlı gemesini diler, büyük bir sorumluluk duygusunu omuzlarınızda taşıyan sizleri kalpten selâmlarken, içtenlikle başarılar dilerim.

Mustafa Köse
16.1.1969
Cezaevi Siyasi Koğuşu - Adana

Kıbrıs Konusunda Genel Görüşme

(Başı 3. Sayfada)

peryalizmin el attığı devletler oluyorlar, içlerinde kıyamlar çıkıyor, karışıklıklar oluyor, şu oluyor, bu oluyor. Nkrumah gitti.. Evet, gitti. Ama üçüncü dünya devletleri fikri, yani bağımsız devletler fikri, millî kurtuluş mücadelesi vererek bağımsızlığına kavuşan devletler fikri öldü mü arkadaşlar? Ölebilir mi! İmkânı yok.

Binaenaleyh onu hesaba katacağız. Mutlaka katacağız. Bundan dolayıdır ki tarafsız, askerden arınmış, silâhsızlandırılmış ve Türk ve Rum cemaatlerinin eşit siyasî haklarına dayanarak kurulmuş bir federatif devlet ve milletlerarası garanti altında tutulan, binaenaleyh irtifaklı bir vaziyette bağımsız olan bir federatif devlet fikri, üstelik de bu sistem yerine oturana kadar garanti anlaşmalarının verdiği hakları kullanan, Türkiye'nin teminatı altında yerine oturtulacak bir federatif devlet fikri, öyle elinin tersiyle itilebilecek, öyle yüzelli sene evvelki kitaplardan ilham alınmış bir tezdir denilip itiliverilecek, yahut bütün komünist partileri bunu savunur denilip bertaraf edilebilecek bir tez değildir arkadaşlar.

Onun için, benim istirhamım, tezler üzerinde duralım, fikirler üzerinde duralım ve burada bunların en çabuk ve en kolay gerçekleşme imkânlarını arıyalım.

Biz Yüce Meclis Divanına bir karar sureti sunduk. Bu müzakerelerin kararsız kapanmasına taraftar değiliz. Bu müzakereler neticesinde bir kifâyeti müzakere takriri gelerek «kâfidir, işte partiler konuşmuştur» diye bitmemelidir. Buradan bir müşterek karar tezahür etmelidir. Bu kanaatte olduğumuz için tartışma konusu olabilecek, üzerinde görüşülebilecek bir karar sureti sunduk. O karar suretine de iltifat etmeniz ricasiyle ve beni bir kere daha dinlediğiniz için tekrar teşekkür eder, saygılarımı sunarım.»

Mithatpaşa Cad. 63/1
Yenişehir — ANKARA